

resnici bile obresti od zemljiške rente. Daaes o tem ne more biti niti govora, ako ni prodal lesa, če sploh ima kaj gozda. V resnici pa bi morala biti kmetija tudi brez gozda rentabilna.

Današnji položaj je za kmeta naravnost obupen. Za živino je bil izkupiček v prejšnji dobi glavni vir dohodkov. Lansko leto pa se je za živino dobila malenkost, ki se izdaleka ne da primerjati stroškom.

Edini izkupiček za vino, most in sadje je nekaterim kaj vrgel. In v Beogradu hočejo še povišati davke, brez ozira na to, da jadramo že v pogibelj. Kapitalisti, ki so med vojno nakupili mnogo posestev, da so varno naložili svoj denar, že davno nič več ne kupujejo. Posedstva brez gozdov izgubljajo dan za dnem na ceni, ker si vsak stokrat premisli, predno založi svoj kapital v kmetijo. Se v doglednem času bomo doživeli, da bodo izgubila posestva vsako ceno. Ponudb za prodajo je danes že ogromno.

Kakšni siromaki so še le tisti, ki kmetije od staršev drago prevzamejo. Nekateri bratje in sestre si kaj radi dajo dopovedati, da je krona enaka vinarju in da dobi iz posestva tako komaj 1000 K predvojnih, če se jim izplača 100.000 K dote. Ali se bo pa posestnik kedaj izkopal iz dolgov, tega pa ne pomislijo. Mirno lahko rečemo, ako nima dotičnik gozdov ali kakih posebnih dohodkov, da nikoli več, če še današnje razmere nekaj časa trpijo. Današnjim vladodržcem naj bo to zadnji opomin, ako ne vidijo še propasti gospodarstva v bližnji bodočnosti.

Orodje, poslopje, vse propada pri večini, ker vsak posamezni del stane že ogromne svote. O obleki sploh ne more biti več govora. Te nabaviti si v dovoljni množini, zamorejo samo še srečnejši. Kaj bo, s strahom povprašuje danes vse. Edini odgovor je, dokler bomo stali pod pritiskom centralizma, ki potreba naše Sloveniji in sploh prečanskih krajev ne razume, si ne smemo niti v sanjah predstavljati boljših časov. Avtonomija, to je tista rešilna veja in sicer popolna avtonomija, kjer bodo posamezne pokrajine lahko tudi same sklepale trgovinske pogodbe in razpolagale s svojo močjo. Zato je čisto naravno, da avtonomistično stremljenje pridobiva vedno več tal in da mora vsak Slovenec biti avtonomist, komur se možgani niso še docela skisali. Samo tisti še tiščijo za centralizmom, ki so si nagačili polne žepe iz ljudskih žuljev, kar jim je omogočil ravno nespametni centralizem. Tisti vidijo, da v avtonomni Sloveniji ne bo prostora za te ljudske pijavke, ker jim bo ljudstvo pokazalo vrata.

Kmetijska dela v mesecu juliju.

Doma na dvorišču in pri živini.

Prilavimo škedenj za mlatev in žitnice za shrambo žita. En mlatič namlati v mlaten dnevu 1 in pol do 2 in pol hl žita. Ako imamo mlatilnico, mlatimo ceneje in hitreje. Mlatilnice je očistiti in namazati s strojnim oljem in jermene, če potrebno popraviti, da si ohranimo neljubo prekinjevanje med mlatvijo. Ob napornem delu in hudi vročini ne zavzivamo preveč alkoholnih pijač. Zavzivanje alkoholnih pijač v prehudih vročinah ima lahko smrtno posledico vsled solčarice. Najprikrajnejša jedila poleti so dobra močnata jedila, sočivje in zelenjava. Kopajmo se v toplih dneh v potočnici, kar osvežuje

jo nenadoma v toplo sobo, — nepričakovana izprememba jim je povzročila bolečine. Celo močni trdni Belmont je podlegel. Ko ni bilo nobenega upa na rešitev, takrat je upal in računal, — in sedaj se je tresel na vseh udih, ko je čul, da je rešitev blizu.

«Menda ja ne bodo prišli v preslabem številu —!« je vpil. «Pri Bogu, poveljnik Wadi Halfe zasluži, da pride pred vojni sod, če jih pošlje premalo —!»

V božjih rokah smo, edino Bog nam more pomagati —!« je rekla njegova žena s krotkim, vdanim glasom. «Poklekni, moj ljubi John, morebiti je zadnji-krat, in moliva, da — najsi naju čaka življenje ali smrt — da se ne bova več ločila!»

«Nikar, nikar!» je boječe vzkliknil polkovnik. Videl je, kako jih je molah nezaupno opazoval.

Pa prepozno je bilo —.

Belmont in soproga, oba pobožna katoličana, sta že klečala, se prekrižala in sklenila roke k molitvi —.

Srdita jeza, ljuto razočaranje je skremžilo mohamedanskemu misijonarju obraz, ko je videl te javne neuspehe svojega pridigarkega delovanja med neverniki. Obrnil se je in povedal par besed emirju.

«Vstanite —!« je vzkliknil Mansur. «Ako vam je življenje drago, vstanite! Rekel je emirju, naj vas da pomoriti!»

«Naj stori kar hoče», je odgovoril Belmont. «Vstala bova, ko bova zmolila, prej pa ne!»

Emir je poslušal molaha in njegove zlobne oči so počivale na klečečih postavah. Kratko povelje je dal in beduini so privlekli štiri kamele. Živali, ki so jih sedaj jezdili ujetniki, so stale prazne na mestih, kjer so jih privezali h kolom.

«Ne delajte neumnosti, Belmont!» se je jezil tudi Cochrane. «Vse zavisi od tega, da jih pomirimo in zadržimo. Vstanite vendar, gospa Belmont! Druga ne dosežete s svojim obnašanjem, ko da jih še huje razburjate zoper nas!»

Francoz Fardet je skomignil z rameni.

«Moj Bog, kako so ti ljudje nerodni —! No — sedaj pa te ta dva, seveda —!« je vzkliknil, ko sta tučli Amerikanci gospodična Adams in njena nečakinja pokleknila poleg gospe Belmont. «Kam vas bo to privedlo —?»

telo in krepki zdravje. Neznosno je stati v bližini človeka, ki si ne umiva svojega potnega obraza in svojih potnih nog.

Govede in konj ne gonimo na prehudo vročino ter jih kopajmo, ako imamo za to primerno mesto. Pazimo, da imajo svinje in perutnina dovolj svežne pitne vode. Prehod od materinega mleka na drugo hrano pri mladih živalih se naj izvrši previdno in počasi, da preveč ne zmršavijo in v rasti ne zaostanejo. Pomnimo, da nežen želodec pri mladih živalih ne more prebaviti tiste surove vlaknaste krme, kakor želodec starejše živine. Zategadelj je teletom po odstavitvi od mater razen zelene ali suhe krme pokladati vselej tudi nekoliko otrobov, pajsom pa lažje prebavljiva krmila, kakor kuhani krompir, kuhano zelenje od pese in posneto mleko. Mlado deteljo je dajati pujskom samo kot nameček.

V vinogradu.

Povezujemo poganjke vinske trte, ki so na novo vzrasli, da se ne nagibljejo na sosedne trte in ne ovirajo proste hoje po vinogradu. Skopimo v tretjič, ako se je vsled neugodnega vremena začela pojavljati peronospora. Na 100 litrov vode vzamimo 1 in pol kg modre galice in približno toliko ugašenega apna. Ako hočemo škropiti ebenem tudi proti oidiju, tedaj pridenimo razstopini modre galice in sicer ko je že gotova 2 kg salojidina na 300 litrov razstopine. Drugače pa žveplajmo z žveplanim prahom, ne žveplanim cvetom, kateremu je dobro pridejati 3 odstot. bakrenega prahu (zdrobljene modre galice), kar nadomestuje posebno škropljenje grozdja proti peronospori in tudi proti pikcu. Pokončujmo grozdnega sukača, ako se je pojavil v večjih množinah z razstopnino 3 kg mazljivega mila in 1 in pol kg mrčesnega praška na 100 l vode. V tem slučaju škropimo z razpršalnikom posebne vrste, ki oddaja močen, tanek curek na gnezda. Gosenice grozdnega sukača zatirajo prav dobro tudi otroci, ako jih s prirojenimi klinčki pobirajo iz razcvetja in jagod. V drugi polovici meseca je treba kopati tretjo kop. S tem pospešimo rast lesa v mlajših nasadih, v starejših vinogradih pa mehčanje in zoritev grozdja. V plitvo zrahljanih in plevela prostih vinogradih ne plesni grozdje tako rado kakor v zanemarjenih in s travo poraščenih.

V sadonosniku.

V mladih sadovnjakih odstranjujemo z ostrim nožem poganjke, ki včasih zelo bohotno rastejo po deblu in iz divjaka pri tleh. To storimo sedaj tem lažje, ker je seno pod drevjem pokoseno in imamo priliko pregledati mlado drevje od vrha do tal, ne da bi delali škodo po travi. Da moremo odstraniti divje poganjke iz tal, je treba zemljo nekoliko odkopati. Pri tej priliki prerahljajmo tudi nekoliko drevesni kolobar, kar je za uspešno rast mladega drevja, kakor smo že omenili pri kmetijskih delih v mesecu aprilu, velike važnosti. V drevesnici pincirajmo stranske ali ojačevalne poganjke po deblu tako, da imamo na jesen goble do 4—5 vejicami kot nositeljicami bodoče krone. Napačno je, odstranjevati te poganjke poprej in vse naenkrat, ker pomagajo deblu debeliti in s tem krepiti celo drevesce. — Koncem julija je treba misliti na okulacijo. Divjake, ki pridejo za to v poštev, je pregledati ter porezati vse poganjke, ki so morebiti zrastle iz debelca do 15 cm višine od zemlje. Drugih poganjkov ne prikrajšujemo, ker bi škodovalo. Z okopavanjem ob suhem vremenu dosežemo, da se bodo lupili vsi divjaki, ki jih mislimo av-

Zdaj je pokleknil tudi gospod Stephens poleg gospodične Sadie in si zakril upadlo lice s svojimi suhim belimi prsti —.

Le Cochrane in Fardet sta še stala —.

Vprašaje je pogledal polkovnik Fardeta.

«Končno», je dejal, «ali ni nezmisljeno, če človek moli vse življenje, — pa bi ne molil, kadar ne preostane druga, ko zaupati v previdnost Božjo —?»

In sklonil je koleno in pokleknil. Ravno kakor sveča se je držal, le njegova osivela glava je klonila na prsi —.

Francoz je za trenutek gledal klečeče tovariše, nato pa so njegove oči potovale tja k zlobnim očem emirja in molaha.

«Presneto —!« je godel. «Ali ti ljudje mislijo, da se jih bom bal jaz — Francoz —?»

Naredil je velik križ in pokleknil poleg tovarišev.

Sedem ljudi je klečalo pod drevesom, — sedem nesrečnih stritih, zapuščenih Evropejcev, ki so ponižno pričakovali svojo okoliščino —.

Emir se je obrnil k molahu, se mu prezirno posmešnil in pokazal na uspehe njegovega «izpreobražanja». Na njegovo povelje so dervisi zagrabili klečeče moške. Z usnjatimi kameljimi vrvicami so jim povežali roke. Fardet je zavpil, usnje se mu je zarezalo v rano. Drugi so se mirno in dostojanstveno udali v svojo usodo.

«Vse ste pokvarili!» je ternal Mansur in lomil roke. «Tudi mene ste uničili —! Ločili vas bodo! Zenske bodo povežali na tele tri kamele!»

«Nikdar —!« je krilnil Belmont.

Divjal je in trgal vezi, pa trpljenje ga je oslabilo, brez moči je bil in dva krepka beduina sta ga držala za roke.

«Nikar se ne vznemirjaj John!» ga je tolažila soproga, ko so jo peljali h kameli. «Nič hudega se nam ne bo zgodilo — Ne draži jla, da ti ne bodo še kaj hujšega storili!»

Molka so besneli, ko so dervisi vlačili ženske k kamelam. Vse dosedanje trpljenje ni bilo nič v primerj s

gusta očeslati. Pobirajmo odpadlo piškavo sadje sproti in ga pokuhajmo svinjam. Na ta način zatiramo najuspešnejše jabolčnega tončiča, ki spada med največje škodljivce naših sadonosnikov.

Na polju in travnikih.

Zanjemo zimski ječmen, rž in pšenico. Z žetvijo je začeti, ko se v zrnu ne pokaže več noben sok, če ga upognemo čez nohet. Če čakamo predolgo nam mnogo najlepšega zrnja pri spravljanju izpade, pri prezgodnji žetvi pa dobimo manjši pridelek in slabo seme. Strn je plitvo podorati, da lažje strohni. Zato pa je jesensko brazdo orati tem globlje. Požeto žito sušimo na njivah ali pa v kozolcih. Kjer se je bati deževnega vremena se kozolci prav dobro izplačajo, četudi stanejo precej denarja. Na strnišče je dobro posejati ajdo ali repo.

Kdor še v juliju na travniku seno kosi, je slab gospodar. Pokosene travnike v bližini potokov je dobro precurljati s potočnico, kar silno pospeši rast otave, zlasti v sušnih letinah. Namakanje nadomestuje deloma tudi gnojenje.

Na vrtu.

Sejemo redkev in endivijo. Okopavajmo zelje, ohrovt, kolerabo, karfijol, kumare, buče in dr. Za kakih 14—21 dni po prvem okapanju je okopavati v drugič. Stebelca je osipati do prvega lista, posebno stebelca dolgonogih rastlin, katerih pri sajenju nismo pokrili z zemljo. Ne režimo zeli od šalota, česnja in čebule, ker služi za asimilacijo in razvoj gomoljev. Čemu segati po zeli teh rastlin, ker so gomolji to, kar rabimo za kuhlo. Dobro je samo zel upogniti, kar ugodno vpliva na debeljenje gomoljev. Kumare in buče je v primerni dolžini pritrditi z lesenimi klinčki na zemljo. Na ta način dosežemo boljšo prehrano rastlin v sušnih letinah. Kumar ne silimo kvišku na kole ali na ogrodja iz lat, razen španske kumare plezavke, ki imajo svojstvo plezati. Izjemoma je to storiti samo v deževnih letinah in vlažnih tleh, ko se je bati, da bi sadeži vsled prevelike mokrote segnili.

V kleti.

Okna je odpirati samo po noči, da obdržimo v kleti enakomerno toploto. Sodi naj so zmirom do vrha napolnjeni in dobro zadelani, ker se mlado vino sedaj najrajše kvari. Paziti pa je, da ne rjave obroči in ne močijo čepi. Natege in čašice je po uporabi vselej oplakniti s čisto vodo. Sploh je največja čistoča zlasti v vročem poletnem času zelo na mestu.

V čebelnjaku.

Rojenje je treba prekiniti z uničenjem mladih matic, ker pozni roji ne nanosijo dovolj medu za zimo. Slabe roje je združevati in nadštevne trote ubijati, da dobimo več medu. Težkim panjem odvezujemo nekaj medu, ki ga morejo čebele nadomestiti ob cvetu lipe in ajde.

Gorkote v juliju ne straši se, Pekočih žarkov se lenuh boji, In dela trudnega ne plaši se, Četudi čelo tvoje se znoji.

Na njivi, glej zlati se in zori Rženo zrno in pšenični klas; Iz vinskih goric sem pa mi domi Ter vabi k tretji kopi pevcev glas.

Vekoslav Štampar.

to muko. Pa tudi ženske so trpele. Sadie in njena teta sta bili polmrtvi od strahu. Edina gospa Belmont si je še ohranila pogum in upanje.

Spravili so ženske v sedla, kamele so vstale in dervisi so jih pripeljali mimo gruč, kjer so stali Cochrane in njegovi trije tovariši.

«Samokres imam skrit v žepu», je dejal Belmont ženi. «Iz srca rad bi ti ga dal!»

«Obdrži ga, John! Morebiti ga boš rabil! Jaz se ničesar ne bojim. Odkar sem molila s teboj, se mi zdi, kot da je angel varuh razprostrl svoje peruti nad nami.»

Sama je bila zares pravi varuh, ko se je obrnila k splašeni Sadie in vlivala tolažbo v njeno obupajoče srce.

Abd Er-rahman je poklical v posvet molaha in čokastega Arabca, ki je bil Ali Wad Ibrahimov pobočnik. Mrzki pogledi so leteli na ujetnike —.

Nato je emir govoril z Mansurjem.

«Poveljnik hoče vedeti, kateri izmed vas da je najbogatejši», je prevajal dragoman. Nervozen je bil, neprestano je vlačil z dregetajčimi prsti za ovrtnik svoje suknje.

«Čemu hoče to vedeti?» je vprašal polkovnik.

«Ne vem.»

«Stvar je jasna!» je vzkliknil Fardet. «Vedeti hoče, katerega izmed nas moških bi se najbolj izplačalo obdržati za odkupnino!»

«Mislim, da je najbolje, ako stvar med seboj uredimo», je pravil polkovnik. «Pa vi odločite Stephens! Ni dvoma, da ste najbogatejši izmed nas vseh.»

«Tega ne vem», je odgovoril Stephens. «Pa če tudi, — za nobeno ceno nočem, da bi imel kako prednost pred svojimi tovariši.»

Spet je govoril poveljnik s rezkim hripavim glasom.

«Pravi», je prevajal Mansur, «da so tovrne kamele izdelane in nerabne za ježo. Emir vam da štiri druge na razpolago, tri za ženske, eno za enega izmed vas, gospodje. Kateri naj jezdi seboj, to odločite sami. Prednost ima tisti, ki je najbogatejši.»

(Dolga prihodnja).